

similaribus at ptribus dissimulantes: ex iis tādē aīata cōposita fieri ostēdit. hōiem uerbi grā plātam, p quā uerba nobis indicat ut Alexāder aphrodiseus inq̄ librū de ptribus aīaliū mox comitem eius esse q̄ de meth: eorologi- cis inscribit .ait. n. ibidē. Alexāder (Hūc librū sequi uident q̄ de ptribus aīaliū. i. secūdo. n. de ptribus aīa iū de q̄b hic dicebat oportere facere dixit . dicit. n. in ipso primo qdē de similaribus ptribus . deinde de dissimilaribus q̄ sunt ex iis) per q̄ oīa supius disputata demōstratū est q̄: reus aīalia ante plantas doceri debeant . pro dictōz tū oportunitate ac dicēdoz intelligētia hoc sciri oportet. q̄ cū in fine aut i p̄cipiis aut mediis libroz aristo. aliqd de prius tractatis colligit aut de dicēdis pponit: tūc illud p uero ordine obseruādū ē. nisi forte aliqua p̄culari de cā hoc factū fuerit. quoniam dictōz collectio & dicēdoz ppositio: ordinē notat. q̄re illud qd in p̄cipio me- theoroz sic scriptū ē (Tēptabimus si qd possumus. secūdu inductū modū aliqd speculari de aīalibus & plātis) sicut ēt in fine de lōgitudine uitæ. in iis. n. aīalia pponit plātis. Ideo ex iis accipiendū est q̄ tractatio de aīalibus p̄cedere debeat eā q̄ de plantis. Nō ab re aut dictum est: nisi forte aliq̄ p̄culari de cā hoc factū fuerit: Si. n. aliq̄ cā p̄ter ordinē colligere eū impulit tūc talia in his locis uerba nō oīmode indicant ordinē. quēadmodū in prin- cipio de generatiōe aīaliū factū esse cognoscimus. ubi ea q̄ de ptribus tractata sunt colligit non ut hunc librum de ḡnatiōe cū eo q̄ de ptribus aīalibus. sed alia p̄culari supius definita & inferius magis definienda cā: sic etiam in p̄cipio de cā lōgitudinis ac breuitatis uitæ ubi nō grā ordinis dicēdoz addicta collegit de somno & uigilia similiter quoq̄ i p̄cipio eius q̄ d̄ motu aīaliū. ut p̄t supius. p̄t inferius magis demōstrabit. Cæteroz si forte i li- broz intermediis potissime nō colligēdo nec pponendo sed absolute p oportunitate rei de q̄ ibidē agit: dicat de tali re aut tali alicubi tractasse: aut tractatuz eē: puta si in libris de aīalibus absolute dicat de hiis dictū ē in iis q̄ de plātis: uel similia uerba: talia p̄fecto uerba ordinē doctrinæ nō demōstrāt. neq̄ p hac aut similia uerba itelligere phas ē librū de plātis p̄cedere ea q̄ de aīalibus. & sicuti de plātis hoc inductū ē exēplū respectu aīaliū: sic quoq̄ de cæteris dicat libris iuenies. n. nōnūq̄ aristo. de aliq̄ materia scribētē: dicētē se in aliquo libro de tali re p̄tractasse. q̄ tū liber doctrinæ ordie eo posterior ē q̄ pre manibz habet quin aliq̄do de eodē nūc dicit se tracta- tur: nūc fecisse tractatū. q̄admodū i libro de aīaliū ptribus sc̄do ait. (q̄obrē de stirpiū siue plātagz forma seorsū agēdū ē) Et priō de aīaliū ḡnatiōe dicat. (Sed d̄ stirpiū siue plātis seorsū ope p seipsis dicatō agēdū ē) Cū tū ali- bi uidelicet circa sc̄di libri d̄ aīaliū ḡnatiōe calcē cōtrariū uelle uideat. loquēs. n. de plātis dixit sed de his alibi a nobis disputatū ē.) i primis. n. duobz sermōibz ante plātas aīalia p̄cedere sentire uideat i tertio at cōtrariū i suis uerbis nisi recte itelligant uelle uideat. talia. n. dicta nō i p̄cipiis aut libroz finibz: seu nō i expeditiōe alicuius materiæ uel icēptiōe alicuius materiæ. sed intermediis: potius materiē absq̄ tractatoz collectione & agēdo- rū p̄pone nec de ordine dicta sunt. Per hac itaq̄ pluribz demōstratū ē: doctrinā de aīalibus antecedere ad eā q̄ ē de plātis. ex q̄b manifestū ē quoniam ponētes plātas ante aīalia i ordie doctrinæ credētes ari. ordinē imitari: nō sunt aristotelis. sequuti uestigia: imo ab eo in hoc & a paripateticis ueteribus non parum deuiauerunt.

Sectio disputas tra illos q̄ nō recto d̄ aīalibus negociū disponūt ordie. Ca. l. d̄ duobz epilogis iuicē aduersantibz.

Isputaturus de erroribz i ordine libroz de aīalibus physicæ doctrinæ Ari. cadētibz i primis de duobz agā sermōibz: inuicē aduersantibz. quoq̄ alter ē quo i fine de ptribus aīaliū sic scriptū repit (sed de ptribz aīaliū quā ob cām quæq̄ sint dictū iā ē p oīa aīaliū ḡnā q̄ cū explicata sint seq̄ ut de ḡnatiōibz dise- ramus) p q̄ accipit librū de ḡnatiōe aīaliū mox ad eū seq̄ debere q̄ de ptribz agit Ex aduerso at hēt i fine de mo- tu aīaliū sub iis uerbis. (De ptribz qdē igit uniuscuiusq̄ aīaliū & d̄ aīa: Adhuc at & de sensu & memoria & som- no & cōi motu dixius cās. Reliquū at de ḡnatiōe diceit.) q̄no significat libros d̄ aīa: d̄ sensu: de sōno: d̄ memoria: d̄ cōi motu iter eū q̄ d̄ ptribz & eū q̄ d̄ ḡnatiōe medios eē. ergo abo hui sermōes iuicē aduersari uideat. De hiis igit qs uerus sit qs falsus: & quō falsus & q̄ nā fuerit d̄ceptōis cā nūc docēdū ē. cū q̄b ēt de altero quodā disputabi- mus sermōe ab aristo. i libro de lōgitudine ac breuitate uitæ posito rōne cuius plurimi oborti sunt errores.

Quod epilogus seu sermo positus in fine libri de motu animalium in communi uerus est: & qui i fine libri de partibus inuenitur est falsus. Caput. II.

icimus igitur q̄ sermo ille qui est i fine de motu uerus ē. alter uero deprauatus. q̄bus. n. illū correxero: iisdē hunc approbabo. Nā iste de ptribus inartificiosus ē. nec Aristoteli ingeniosissimo cōdecēs: neq̄ po- steriora prioribus coniungēs. idē. n. ē ac si diceret dixi de A nūc dicā de B & i p̄cipio sequētis libri ea dē p̄cise repetēdo dicat. dixi de A nūc dicā de B. Est. n. nugatio potius q̄ prioribz posterioroz ingeniosa copula . in uiginti tribz. n. dcis locis nō repit uti dixius: q̄ i li. fine collecta & pposita fuerit eadē p̄cise se i li. p̄cipio mox seq̄ntis collecta fuisse & pposita. Si. n. i p̄cipio alicuius colligit & p̄pōit: i āterioribz uel solū colligit uel solū p̄pōit licet hoc raro cōrigat: uel nihil de his efficit. Si at utrobiz i fine ac p̄cipio colligat & p̄pōat: hoc non p̄cise idem fit: quale in principio de generatione animalium & fine de motu contingit. in principio enim de generatiōe colligūt ptes & generatiōes pponūt i fine uero de motu generatiōis tractatō similiter p̄pōit: ptes quoq̄ colligūtur. Sed i hac collectione nō solas partes quæ solæ in principio de generatiōe collectæ sunt: Sed q̄nq̄ alios colligit libros i tota p̄ria pte quæ ē de aīaliū essētia & eēntialibus opationibus cōrētos uidelicet de aīa de sensu de somno & uigilia de memoria de cōi motu. eadē. n. utrobiz p̄cise colligere ac pponere iartifici- osum ē. nec Ari cōsuetū. Nā si epilogus i fine de motu p̄cularis fuisset: iam ptes ipsas non collegisset. cū ab eo libello remotæ eēnt. Sed somnū potius sibi cōterminū. At cū liber iste rotius iā exactæ p̄tis q̄ ē de aīalium sub- stātia ac substantiæ opatiōibus p̄p̄quis terminus eēt: necessariū fuit fecisse epilogū generalē: non solū cōter- minos colligētē libros: Sed remotiora quæq̄ disputata & p̄xiora cōphēdētē: & hac de cā ptes quoq̄ uti priō disputatas collegit: pari modo i p̄cipio de aīaliū generatiōe ex icidētī cā: nō grā ordinis de ptribz ad memo- riā reuocauit. non. n. ordine ad hoc cogēte hāc de ptribz fecit collectionē. quæ at fuerit ea p̄cularis cā q̄ eū ad hoc impulerit: inferius post pauca dicēdum erit. Preter hac si liber de partibus cōtinuat cum eo qui de gene-

ratione: mox ea destrueret respōdētia q̄ historiae iis que de cāis agūt: manifeste cōgruūt nam inter partes & generationem in libro historiae in negocio de animalibus: ea quæ de sensu de uoce de somno & uigilia interposita sunt. Quare in his q̄ de causis: post ipsas partes liber de animalium generatione nō recte copulabit. Præterea similitudo epilogi i principio quinti historiae facti ubi primo de animalium generatione agere incipit per historias & eius cōgruitas cū hoc epilogo iu fine de motu facti: nobis manifeste ostendit hūc sermonem qui est in fine de motu ueḡ esse ibidē. n. in quinti principio scriptū est (Exposui ptes animalium oīum tū interiores tū exteriores atq; etiam de sensibus de uoce de somno: & quæ foeminae maresue sint: iam explicasse existimo: Restat ut eorundem generationes psequamur) hic. n. epilogus & eius locus cōformis est cū epilogo p̄fato posito in fine de motu eorundē. n. idē est proportione locus, ille. n. in fine est eius libri qui est de motu: ad quem de generatione mox sequitur. hic autem in historiis positus est in principio eius partis in qua narratio incipit de generatione ille colligit partes: & ea quæ de anima de sensu de memoria de somno & comuni motu. postremo de animalium generatione proponit: iste autē eadem omnia prædicta colligit quæ in fine de motu collecta fuerant. præter memoriam & animam: de quibus in historiis nihil determinati tractatū est. Si autem in eo q̄ est in principio quinti colligit de mare & foemina: hoc nō tollit epilogo similitudinem. quoniam in historiis ante historiam de generatione de iis determinatum fuerat. & iccirco ista colligere oportuit. in contemplatione uero causarum non ante generationem de mare & foemina. Sed simul cum generatione animalium. debita de causa ut ibidem aristoteles demonstrat: licuit contemplari. Hæc itaq; duorum epilogorum similitudo tam in his quæ epilogant. q̄ in ipsis locis epilogorum: nobis ostendit q̄ epilogus ille siue sermo in fine de motu positus: illi alteri posito in principio quinti historiarum conformis: uerus sit. & q̄ locus ille scilicet finis libri de motu: ei sit libro propinquus qui de animalium generatione dicitur. Ad hæc expedita priori parte quæ est de animalium substantia ac substantiæ operationibus propinquis: merito tota illa pars prima in fine sui per epilogum colligi debuit. priusq; secūda pars pertractaretur. quemadmodum completa secūda pte mox in cōgressu tertiæ partis in principio octauī libri de historiis primam prius & secundam collegit dicens (Generatio & reliqua animalium natura ita se hēt) Hoc q̄ntū ad primā & secūda pte (Actiones at & uitæ p moribus uictuq; differūt) Hoc quantū ad tertiā. Ex quo igit̄ i principio tertiæ collecta est scda ps: rōnabile fuit i fine primæ qd factū est in fine libri de motu aut i principio scdæ qd factū ē i principio q̄nti historiarum collegisse primā. & in fine primæ pposuisse de scda qd fecit dicēs (Reliquū at ē de generatione dicere) i principio at tertiæ nihil. pposuit de tertia sed statim prosequutus ē. quoniam ipsa sola tertia ps superat postremo hoc idē ostēdit quoniam in fine libri de animalium pgressu ait (Quæq; de igit̄ de ipsis cæteris ptrib) hoc q̄ntū ad librū de ptrib) (& eorū q̄ circa pgressū animalium circa oēm scdm locū mutationē hūc habēt nodū) Hoc q̄ntū ad librū de pgressu. (iis determinatis cōsequēs ē determinare de aīa). p hoc itaq; patet q̄ post eū q̄ de ptrib) seq̄t ille q̄ de pgressu. post quē deīde seq̄t ille q̄ est de aīa. nō ergo post illū qui de ptrib) mox seq̄t ille q̄ de ḡnatione. ut sermo ille alter in fine de ptrib) inuētus sentire uideat. Quod igit̄ sermo qui est in fine libri de motu animalium in cōi: siue epilogus ibidem positus sit uerus. Alter uero scilicet q̄ in fine libri de partibus reperitur falsus sit: ab aliquo scilicet quemcūq; uolueris deprauatus: ex iis demonstratum est. quæ autem sit falsitas uel deprauatio & deceptio: & quæ deceptiois cā: ex mox dicendis fiet manifestū.

Quænam fuerit deprauatio epilogi libri de partibus & quæ causa deprauationis & de simili deceptioe quibusdā in libro de longitudine uitæ occurrente.

Caput. III.

Ristoteles in primis quatuor historiarum libris partes omnes animalium: marem etiam & foeminam expedit. Cæterum in libro de partibus qui quatuor illis congruit: neq; partes ad generationem neq; marem aut foeminam tractauit. Sed hæc usq; ad librum qui est de generatione: certa de causa rationabili distulit. ipse igitur iam de generatione tractaturus: cum multa post partium tractationem interposuisset scilicet librum de anima de sensu & sensibili de memoria de somno & eum librum qui de causa motus animalium in communi dicitur: memor nundum partes ad generationem oportunas se pertractasse: neq; de mare & foemina quæ duo in quatuor historiis libris libro de partibus correspondentibus pertractata fuerant ut lestoribus quæ restarent tractanda de partibus ostenderet: mox in principio libri de generatione ea quæ de partibus pertractata sunt: ad memoriam reuocans sumatim collegit dicens (Cum de cæteris animalium partibus sumatim tum singulatim seorsum de propriis generis cuiusq; dictum sit). & post pauca (Restat ut de partibus quæ ad generationem pertinent diseramus de quibus nihil adhuc definitum est). ac si diceret de cæteris animalium partibus rectum historiarum sequendo ordinem alias in libro de partibus pertractauimus: sed nō complete. quoniam nec partes ad generationem: nec marem nec foeminam determinauimus. nunc igit̄ ad illarum complementum uoluimus simul cum generatione ipsas tractare partes ad generationem oportunas. marem quoq; & foeminam. Si enim partes ad generationem prius in libro de partibus pertractasset: ea quæ de partibus ipsis pertractauerat hic minime collegisset. Causa ergo propter quam ea quæ de partibus in hoc collegerit principio: non ea fuit ut per hoc librum de generatione cum libro de partibus continuum indicaret: Sed ut ostenderet ea se nunc fore perfecturum in libris de generatione: quæ in libro de partibus pretermittā fuerant uidelicet scientiā de ptrib) ad generationē animalium oportunis. Quod nō satis itelligēs Apelicō theius discipliæ pfecto amator: licet nō plurimū eruditus: uel q̄sq; alter fuerit q̄ uerā Aristotelem uitauit: i manifestū icidit errorē. hic. n. pluriā aristoteli. ut iqt Strabo deprauauit. Aristoteles. n. libros pluriōs cōgregauit. primusq; bibliothecā ordinauit adeo ut speusippi libros triginta argenti talentis emerit ut aulus gelius & diogenes laertius scripsit. a quo etiam egyptii reges bibliothecæ ordinem didicere. hæc autem librorum copia cum suis Theofrasto eius discipulo cum scola reliquit hic autem dictam aristotelis bibliothecam cum suis: Neleo suo discipulo & condiscipulo ex scepsi ciuitate nato post eius mortem testamento concessit: qui Neleus illic recedēs: eam scepsim